

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»

Кафедра прикладної медицини

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Н.М. Літвін
«27» вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДВВСЗ Гігієна праці медичних працівників. Безпека пацієнтів.
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки
або спеціальність 229 Громадське здоров'я
(шифр і назва напряму підготовки або спеціальності)
освітня програма Громадське здоров'я
(назва спеціалізації)
інститут, факультет Навчально-науковий інститут медицини
(назва інституту, факультету)
мова навчання українська

РОЗРОБНИКИ

Сабліна Л.В., к.мед.н.		(підпис)
------------------------	--	----------

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО КАФЕДРОЮ

Протокол № 3

від

«26» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри

А.І.Сна

© Університет «КРОК», 2019 рік
© (Сабліна Л.В.), 2019 рік

Київ – 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Призначення дисципліни	Обсяг дисципліни	Характеристика дисципліни	
Ступінь вищої освіти/ОКР: <u>магістр</u> (назва)	Кредити ECTS / Години 6 / 180	Вибіркова дисципліна	
			заочна форма навчання
Галузь знань <u>22 охорона здоров'я</u> (шифр і назва)	Кількість розділів - 1	Курс / Семестр	
			1/2
Напрямок підготовки / спеціальність <u>229 Громадське здоров'я</u> (шифр і назва)	Кількість тем - 6	Лекції, години	
			12
Освітня програма: <u>Громадське здоров'я</u> (назва)	Форма підсумкового контролю – залік	Практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття, консультації, год.	
			12
		Самостійна робота, години, питома вага	
			156 / 86,6

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Метою викладання навчальної дисципліни “Гігієна праці медичних працівників. Безпека пацієнтів” є знати гігієнічне значення, гігієнічні вимоги і вміти проводити гігієнічну оцінку системи забудови, планування ділянки та основних структурних підрозділів лікарень, мікроклімату, хімічного складу повітря, опалення, вентиляції, освітлення приміщень, умов праці персоналу в них.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Гігієна праці медичних працівників. Безпека пацієнтів” є:

1.Засвоїти гігієнічні вимоги до санітарного режиму лікувальної установи, гігієнічні заходи профілактики внутрішньо-лікарняних інфекцій.

2.Вміти провести комплексне санітарно-гігієнічне обстеження лікувальної установи, дати гігієнічну оцінку санітарного режиму лікарні та впроваджувати заходи, спрямовані на підтримання санітарного режиму лікувальної установи і профілактику внутрішньо лікарняних інфекцій.

Згідно з вимогами стандарту та освітньо-професійної програми дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

– *інтегральна*:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень,

застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– *загальні:*

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
здатність бути критичним і самокритичним;
здатність приймати обґрунтовані рішення;
здатність діяти соціально, відповідально та свідомо;
здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

– *спеціальні (фахові):*

здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я;
здатність визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації;
здатність розробляти і пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;
здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу;
здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження;
здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Гігієна закладів охорони здоров'я. Гігієнічне оцінювання чинників навколишнього середовища. Навколишнє середовище та здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань.

Тема 2. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні. Гігієна лікувально-профілактичних закладів. Здоровий спосіб життя. Особиста гігієна.

Тема 3. Профілактика внутрішньо-лікарняних інфекцій.

Тема 4. Роль медичних працівників в забезпеченні лікувально-охоронного режиму, створенні безпечного лікарняного середовища. Принципи профілактичних та протиепідемічних заходів. Інфекційний контроль.

Тема 5. Гігієна праці медичного персоналу.

Тема 6. Безпека пацієнтів. Біомеханіка тіла і переміщення пацієнта в ліжку. Запобігання травмам та іншим нещасним випадкам у хворих. Травми хворих з високим ризиком нещасних випадків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин			
	Форма навчання (заочна)			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	5
Тема 1. Гігієна закладів охорони здоров'я.	30	2	2	26
Тема 2. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні.	30	2	2	26
Тема 3. Профілактика внутрішньо-лікарняних інфекцій.	30	2	2	26
Тема 4. Роль медичних працівників в забезпеченні лікувально-охоронного режиму, створенні безпечного лікарняного середовища.	30	2	2	26
Тема 5. Гігієна праці медичного персоналу.	30	2	2	26
Тема 6. Безпека пацієнтів.	30	2	2	26
Всього	180	12	12	156

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гігієна закладів охорони здоров'я.	2
2	Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні.	2
3	Профілактика внутрішньо-лікарняних інфекцій.	2
4	Роль медичних працівників в забезпеченні лікувально-охоронного режиму, створенні безпечного лікарняного середовища.	2
5	Гігієна праці медичного персоналу.	2
6	Безпека пацієнтів.	2
	Всього лекційних годин	12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гігієна закладів охорони здоров'я.	2
2	Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні.	2
3	Профілактика внутрішньо-лікарняних інфекцій.	2
4	Роль медичних працівників в забезпеченні лікувально-охоронного режиму, створенні безпечного лікарняного середовища.	2
5	Гігієна праці медичного персоналу.	2
6	Безпека пацієнтів.	2
	Всього годин практичних занять	12

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гігієна закладів охорони здоров'я.	26
2	Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні.	26
3	Профілактика внутрішньо-лікарняних інфекцій.	26
4	Роль медичних працівників в забезпеченні лікувально-охоронного режиму, створенні безпечного лікарняного середовища.	26
5	Гігієна праці медичного персоналу.	26
6	Безпека пацієнтів.	26
	Всього годин самостійної роботи студента	156

8. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Гігієна праці медичних працівників. Безпека пацієнтів» здійснюється у формі самостійного опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичних та індивідуальних завдань, самостійної роботи та контрольних заходів. Лекції з навчальної дисципліни «Гігієна праці медичних працівників. Безпека пацієнтів» подано у вигляді структурованих матеріалів та у формі мультимедійних презентацій за кожною окремою темою календарного плану. Лекційні заняття передбачають викладення теоретичного матеріалу з окресленої проблематики та мають за мету консультативно-оглядове означення проблеми і подання можливих напрямів її вирішення.

Практичні заняття призначені для детального розгляду окремих теоретичних положень навчальної дисципліни «Гігієна праці медичних працівників. Безпека пацієнтів», формування умінь та навичок практичного їх використання шляхом виконання практичних завдань.

Основними формами й методами самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни є повторення питань тем лекційних занять, опрацювання основної та додаткової рекомендованої літератури, періодичних видань, опрацювання інтернет-ресурсів; поглиблене вивчення окремих тем курсу, виконання індивідуальних, обов'язкових, додаткових та проблемних питань і завдань та виконання індивідуальних творчих завдань; словникова робота, аналіз, синтез, систематизація, порівняння, узагальнення явищ та фактів з метою підготовки відповідей на поставлені попередньо запитання; складання таблиць, графіків та схем; підготовка до виконання тестового підсумкового контролю знань. Обов'язкові завдання спрямовані на ґрунтовне засвоєння матеріалу, розглянутого на лекційних та практичних заняттях, та забезпечують самоконтроль з боку студентів за рівнем засвоєння дисципліни. Додаткові завдання, орієнтовані на поглиблення та розширення навчального матеріалу, виконуються на розсуд студентів та зараховуються до загальної рейтингової оцінки як додаткові бали. Процес самостійної роботи з обов'язковою та додатковою літературою дає студенту можливість проявити вміння знайти та відібрати необхідний матеріал з літературних та інших джерел, проаналізувати та систематизувати його.

9. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни або відокремлених за робочим навчальним планом.

Для контролю знань студентів з дисципліни розроблено завдання для підсумкового контролю з предмету.

Під час вивчення даної дисципліни використовується така форма семестрового контролю: залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Університету (0-100, з урахуванням необов'язкових завдань – 120 балів), національною шкалою.

10.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна оцінка	Примітки
Підготовка до занять	15	
Виконання практичних занять	40	

Виконання та захист індивідуальної навчально-дослідної роботи	20	необов'язкове завдання
Екзамен	45	
Разом:	100	

Максимальний бал за виконання обов'язкових завдань – 20.

10.2. Умови нарахування балів

Критерії розроблені для переліку базових спеціальних компетенцій.

90 балів та вище виставляють за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, здатність пропонувати оригінальні рішення, критично оцінювати об'єктивну та суб'єктивну інформацію, здійснювати самооцінку, логічно і послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання нестандартних практичних задач. **100 балів** можуть бути виставлені за виконання обов'язкових завдань; **120 балів** – за додаткові обов'язкові завдання з тематики дисципліни.

70-89 балів виставляють за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які можуть містити неточності; за вміння аналізувати отриману інформацію та пропонувати нестандартні рішення, застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних нестандартних задач, вміння аналізувати явища та пропонувати оригінальні рішення; мають місце окремі помилки.

50-69 балів виставляють за посередні знання навчального матеріалу, його розуміння, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання стандартних практичних задач, не завжди аргументовані відповіді; має місце значна кількість недоліків, у тому числі неточні, або мало аргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення, за невпевненість під час пояснень теоретичних положень; відповідь задовольняє мінімальному позитивному рівню.

00-49 балів виставляють за відтворення обмеженої частини навчального матеріалу; при цьому – невміння його пояснити та вирішувати стандартні практичні задачі навіть за допомогою викладача; мають місце безсистемні фрагментарні знання навчального матеріалу, або їх відсутність; потребує повторного вивчення матеріалу.

При іншому наборі компетенцій та результатів навчальної дисципліни зміст критеріїв може бути іншим.

З метою полегшення користування комплексом типових критеріїв оцінювання та зменшення можливого суб'єктивізму викладачів рекомендується розробляти критерії оцінювання кожної незалежної змістової частини навчального матеріалу.

10.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка за чотирибальною національною шкалою
90 та вище	Відмінно
70–89	Добре
50–69	Задовільно
1–49	Незадовільно

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення з дисципліни.
3. Конспект лекцій з дисципліни.
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни.
5. Матеріали дистанційного курсу в системі MOODLE.

12. Рекомендована література

Базова

1. Яворський О.П. та інші. Охорона праці в медичній галузі: навчально-методичний посібник К.: ВСВ "Медицина", 2017
2. Загальна гігієна з основами екології / За ред. проф. В.А. Кондратюка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.
3. Загальна гігієна з основами екології / За ред. І.І. Нінберга, І.В. Сергеті, Л.І. Цимбалюка. — К.: Здоров'я, 2001.

Допоміжна

1. Загальна гігієна та екологія людини / За ред. В.Г. Бардова та І.В. Сергеті. — Вінниця: Нова книга, 2002.
2. Загальна гігієна: посібник для практичних занять / За ред. І.І. Даценко. — Львів: Світ, 2001.
3. Даценко І.І., Габович Р.Д. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології. Навчальний посібник - Київ: «Здоров'я», 1999
4. Никберг И.И. Гігієна лікарень. – Київ: “Здоров'я”, 1993
5. Мягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства. Навчальний посібник - Київ: «Центр учбової літератури», 2010.
6. Ластков Д.О., Сергета І.В., Швидкий О.В. та ін. Основи екології та профілактична медицина. – Київ: ВСВ «Медицина», 2017.
7. Довженко Л.В., Лінькова І.К. Гігієна з основами екології. Навчально-методичний посібник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2017.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я – www.who.int
2. Европейская база данных «Здоровье для всех» – www.euro.who.int/ru/home
3. Кохрейнівський центр доказової медицини – www.cebm.net
4. Кохрейнівська бібліотека – www.cochrane.org
5. Національна медична бібліотека США – MEDLINE – www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
6. Канадський центр доказів в охороні здоров'я – www.cche.net
7. Центр контролю та профілактики захворювань – www.cdc.gov
8. Центр громадського здоров'я МОЗ України – www.phc.org.ua
9. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх» – <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
10. Журнал British Medical Journal – www.bmj.com
11. Журнал Evidence-Based Medicine – www.evidence-basedmedicine.com

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ:

1. Чинники, які шкідливо впливають на здоров'я медичного персоналу та методи запобігання їм.
2. Попередні та періодичні медичні огляди медичних працівників.
3. Структура захворюваності серед медичних працівників.
4. Охорона праці медичних працівників, профілактика професійної захворюваності.
5. Психологічні та психогігієнічні проблеми безпеки та охорони праці медичних працівників.
6. Гігієнічні особливості умов праці та стан здоров'я медичних працівників терапевтичного профілю.
7. Гігієнічні особливості умов праці та стан здоров'я медичних працівників хірургічного профілю.
8. Гігієнічні основи профілактики та реабілітації професійно-зумовленої патології.
9. Наукова організація праці. Заходи боротьби зі втомою.
10. Гігієнічні принципи лікарняного будівництва та створення оптимальних умов для перебування пацієнтів і роботи медичного персоналу.
11. Гігієнічні аспекти організації праці медичних працівників.
12. Санітарно-протиепідемічний режим.
13. Основні заходи профілактики внутрішньо-лікарняних інфекцій.
14. Гігієнічні основи здорового способу життя.
15. Значення особистої гігієни в житті людини.